

mpkslas — menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1982

GEGUŽĖS MĖN. 29 d. / MAY 29, 1982

PART TWO — Nr. 113 (22)

Šiame numeryje:

Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavimo pasisakymas.

LRD veiklos potvyniai ir atoslūgiai.

Lietuvių rašytojų suvažiavimo aprašas.

Kalba laureatės ir mecenatė: Nijolė Baronienė, Rūta Kleva Vidžiūnienė, Milda Lenkauskienė ir Liūnė Sutema.

Liūnės Sutemos eilėraščiai.

Antano Gustaičio literatūrinės temos feljtonas.

Chicagos Lietuvių operos choro koncertas.

Baltiškųjų studijų konferencija.

Birželio mėnesio dangus.

Alės Rūtos žodis, LRD suvažiavimą baigiant.

Kertinė Parastė

MES PASISAKOM

Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavimo pasisakymas

Šimtmetis, prasidėjęs vidurinės Europos tautų išlaisvinimu ir vėliau prikėlus daugelį tautų bei genčių valstybinei nepriklausomybei kituose pasaulio žemynuose, artėja prie pabaigos su gėdingu balansu, kai tuo pat metu šimtas milijonų civilizuotų europiečių buvo paaukoti naujai, dar didesnei spaudai, išniekinant žmogaus ir tautų teises ir humanistinius idealus.

Tarp tų milijonų šiandien yra ir lietuvių tauta, kurios klestėjusi nepriklausoma valstybė buvo per praėjusį karą sugriauta, išprievartauta, pasikeičiančių sovietinės ir hitlerinės okupacijų teriojama.

Dėl to prieš keturis dešimtmečius turėjo iš tėvynės pasitraukti užsienin daugelis lietuvių rašytojų, visų sričių menininkų bei kultūrininkų.

Bet dėl to neišblėso mūsų ryštas visomis priemonėmis ir kūrybinėmis formomis meniskai įprasminti tautos sielą ir reikšti kovingą naujųjų laikų dvasią valstybės nepriklausomybei atstatyti, tautos ir žmogaus gyvybinės teisės atgauti, Lietuvai nelaisvėje padėti.

Pasitraukus į užsienius daugumai Lietuvos rašytojų ir kultūrininkų, okupacinėmis represijomis užgniauzus normalų tautos bendravimą su išsivysiais, atrodė, kad ir lietuvių literatūra tartum buvo perdalinta į dvi nedraugiškas ir priešiškas stovyklas.

Fiziškai — taip. Tačiau toks padėties vertinimas būtų klaidingas.

Lietuvių literatūra buvo ir liks viena — lietuvių tautos literatūra, įvairiaspalvė mūsų tautinės dvasios išraiška ir lo-bis.

Kai mūsų šaliai patekės laisvės aušra, vėl susijungs visa, kas buvo vertingo sukurta užsienyje ar sovietų pavergtoje tėvynėje. Laisvės oras ir laiko tėkmė atseiks grūdus nuo pelų.

Mes suprantame, vertiname

ir gerbiame tuos lietuvių rašytojus ir kultūros veikėjus tėvynėje, kurie kovoja dėl kūrybinės laisvės tradicijų išlikimo, stiprina tautos dvasią ir pasitikiėjimą, gina tautos garbę ir tapatybę, ryžtingai ir ne be pavojaus turi atsilaikyti sovietinių spaudos organų spaudimui, rusifikacijai, tautinės moralės nuodijimui.

Mes jų nemaišome su sovietinės spaudos palaizūnais, tautiniais palūželiais ir karjeristais, paniekinusiais lietuvių tautos didžiasias politines, tautines ir dvasines vertybes, kulkalais ir diršėm teršiančiais mūsų kultūrą.

Mes tikime, kad tautos kelių golgotoje literatūrinės ir apskritai kultūrinės vertybės, kaip praeityje, taip ir dabar, tebėra pačios pajėgiausios dvasinei stiprybei išlaikyti. Taip pat jos yra reikšmingiausias veiksnys tautai nelaisvėje gyvai išlikti ir galiausiai vėl prisikelti, kai tam susidarys palankios sąlygos.

Ir tikime, kad tokios sąlygos susidarys. Milijonai Kremliaus pavergtų tautų drauge su mumis nerimsta, maištauja, stiprina viltis priartinti išsilaivinio metą.

Deja, skaudūs sunkumai nepranykę, rytojaus akiračiai vis dar apsiniaukę, regime savųjų gretų užsienyje retėjimą. Tad ryžtamės tvirtiau tęsti lietuvių rašytojo ilgaamžę tradiciją: — ir toliau aukotis kūrybiniam darbui, semtis stiprybės iš praėjusio amžiaus didžiųjų lietuvių ar lietuviškos kilmės idealistų.

Gyvenimas vėl parūpino šiandieninį pavyzdį. Nobelio premijos laureatas, Lietuvos žemės draugas sūnus, Česlovas Milošas, neseniai reišė pasitenkinimą spaudos komentarais, kad jam "pasisekė savo gimtąjį kraštą įdėti į pasaulinės literatūros žemėlapi, kartu liudydamas, kad gimtoji Lietuvos šalis jam vis tebėra arčiausia širdžiai, jo poezijai ir instinktam.

O didysis lietuvių tautos at-

LRD veiklos potvyniai ir atoslūgiai

Lietuvių rašytojų draugijos pirm. Bernardo Brazdžionio žodis, atidarant rašytojų suvažiavimą gegužės 22 d. Clevelande.

Mieli viešnios ir svečiai, malonūs Lietuvių rašytojų draugijos nariai ir kandidatai, —

pagaliau pavyko, po gero ketvirčio šimtmečio metų, susirinkti. Šis suvažiavimas, atrodo, bus pats gausiausias po to, kai draugija iš Vakarų Vokietijos persikėlė ir atsikūrė Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Vietą suvažiavimui pats likimas parinko Clevelande. Valdyba su tuo sutiko. Ir matote, kad klaidos nepadarėme.

Dėl vietos parinkimo leiskite man pasitelkti advokatu vieną senovės graikų rašytoją, kuris taip yra pasakęs apie anų dienų kultūros centrą Atėnus:

— Stuobris esi, jeigu nepastebėjai Atėnų;

— Asilas esi, jeigu nesusižavėjai jais;

— O jeigu nepasilikai juose gyventi — kupranugaris.

Tą patį galėtum pasakyti, jo žodžius parafrazuodamas, ir apie Clevelandą, o ypač apie lietuviškąją jo širdį — Dievo Motinos parapiją.

— Stuobris esi, jeigu nepastebėjai jos dvasinės kultūros veiklos;

— jeigu ji tavęs nesužavėjo ir nepaveikė — asilas;

— O jeigu kartą buvęs, nenori vėl į jį sugrįžti — kupra-

gimimo dainius Maironis jau 1887 metais drąsino savuosius:

Didžios nelaimės spaudžia tėvynę,

O priešas laukia jos prapuolimo...

Tačiau tėvynė dar nepažuvus,

Nušvis jos vėlei garbė spindėjus.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ
DRAUGIJOS
SUVAŽIAVIMAS
Clevelandas, Ohio,
USA — 1982. V. 22.

Tradicinė Lietuvių rašytojų draugijos emblema nuo 1932 metų.

nugaris.

Nežinau, kodėl kupranugaris nepasilikė Atėnuose gyventi. Greičiausia dėl to, kad jis kupranugaris...

Pirmas iš mūsų Clevelandą „atrado“ Stasys Santvaras. Stebėjau, kodėl jis čia beveik gyvena, o į Bostoną nuvyksta tik atostogauti.

Apie jį Vaclo Rociūnas, vietos korespondentas, ir laikrašty parašė, kad „mūsų Santvaras“.

Bet po dviejų kartų apsilankymo Clevelande aš irgi nutariau ne tik grįžti, bet ir visą rašytojų draugiją čia sukviešti.

Štai, čia dabar esam. Iš Los Angeles, iš Philadelphia, iš Bostono ir iš Detroito, iš New Yorko ir Rochesterio, iš Toronto ir Montrealio... net iš Europos.

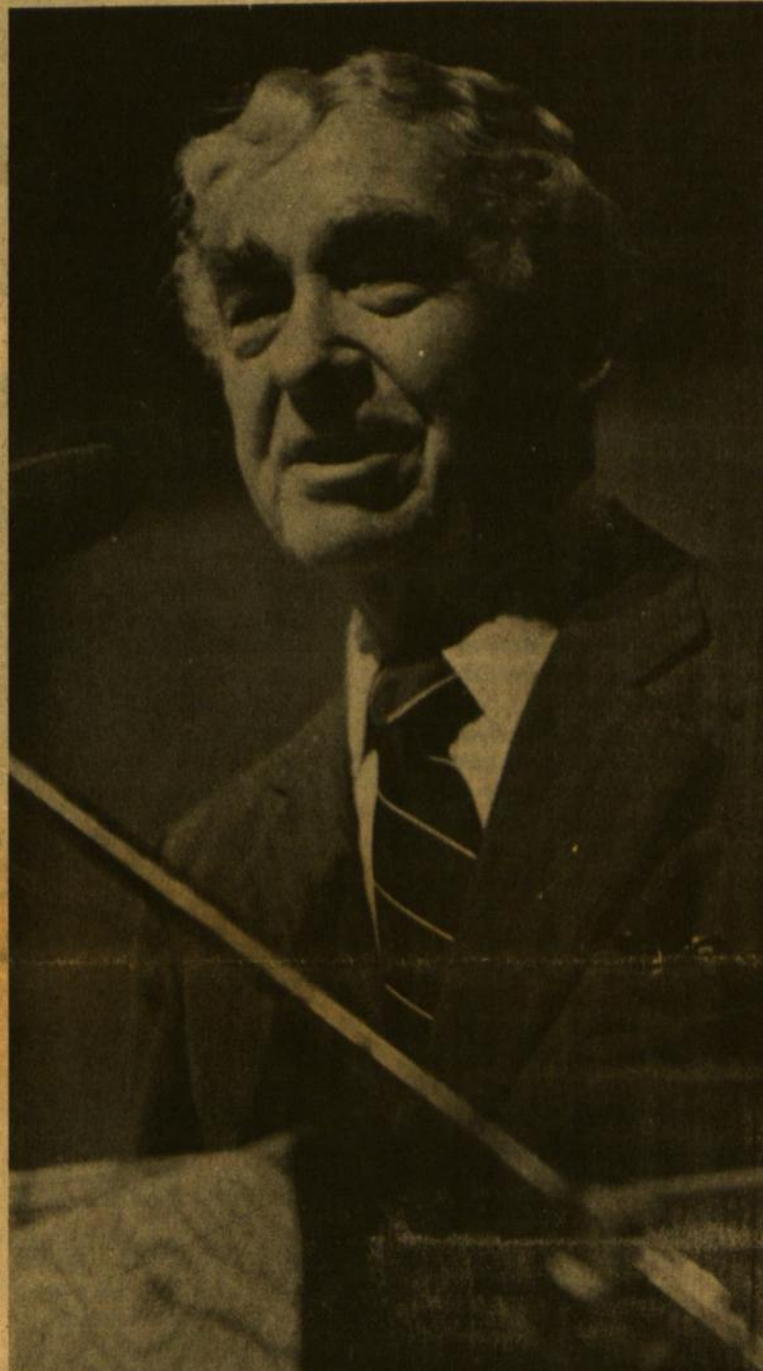
Paskutinis žymesnis draugijos visuotinis suvažiavimas įvyko Chicagoje, 1956 m. birželio 30 dieną Sherman viešbutyje, Kultūros kongreso rūmuose.

Prezidiumą sudarė trys ir šiame suvažiavime dalyvaują asmenys, būtent, Alė Rūta, Leonardas Andriekus ir šių žodžių autorius ir kiti du — Jeronimas Cicėnas ir Emilis Skujenieks (jau miręs).

Paskaitą susirinkime skaitė iš Vokietijos atvykęs dr. Jonas Grinius tema „Lietuvių rašytojams aktualios problemos“.

Tarp senų veidų, kaip Kleopas Jurgelionis, matėsi ir jaunų, kaip Algimantas Mackus...

Pagal įstatus draugija visuotinius susirinkimus šaukia kas treji metai. Gyvenimas parodė, kad tai nerealu. Dėl nuotolių Amerikoje ir dėl finansinio narių nepajėgumo teko pereiti į korespondencinį veikimą: tuo būdu priimami nauji nariai, neperiodiniam biuletenyje keliama ir svarstomi įvairūs draugijos veiklos klausimai, informuojami

Poetas Bernardas Brazdžionis, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas. Jo vadovaujama dabartinė LRD valdyba suorganizavo penktąją išsivysios lietuvių rašytojų suvažiavimą, kuris įvyko š.m. gegužės 22–23 d. Clevelande. Poetas Bernardas Brazdžionis yra taipgi šį savaitgalį Chicagoje vykstančių Poezijos dienų svečias ir dalyvis. Vakar Jaunimo centro kavinėje jis skaitė paskaitą apie Maironį ir jo kūrybą, minint Maironio gimimo ir mirimo sukaktis, o šiandien (šeštadienį) 8 val. vak. ten pat įvyksta Bernardo Brazdžionio autorinis poezijos recitalis, kuriame Darius Polikaitis atliks ir savo muzikines bei vokales kompozicijas, panaudodamas joms Brazdžionio poezijos žodžius. Tai bus sukaktuvinis Bernardo Brazdžionio poezijos recitalis, nes autoriui šiemet sueina 75 metai amžiaus. Tokioje Poezijos dienų šventėje dalyvauti yra reta proga visiems mūsų literatūros bičiuliams.

Nuotr. V. Maželio

nariai apie valdybos veiklą ir draugijos būklę, renkamos valdybos.

Draugijos valdyba, nariams pasikeičiant, o pirminkaujant Ben. Babrauskui, veikė su užsidegimu ir energija.

Po dviejų kadencijų nepaprastai veiklios valdybos, ypač pirmininkaujant Babrauskui Chicagoje, išrinkus valdybą New Yorke su pirm. Juozu Tysliava, veikimas atoslūgo. Netrukus ir pats pirmininkas mirė. Veikla gerokai sulėtėjo. Draugijos premijai suma būdavo surenkama iš dosnių mecenatų, jų ilgai nesuradus, premija atsiliko dveji metai. Informacija aptilo.

Bet draugija veikė, dirbo atskiri jos nariai, kaip pavyzdžiui Stepas Zobarskas, įkūręs Maryland Books leidyklą leisti lietuvių literatūros kūriniams angliskai, ir jai vadovaująs iki šiolei. Jis išleido kelias dešimtis mūsų klasikų ir dabarties rašytojų veikalų ir istorinių bei politinių raštų. Jis vienas padarė nepalyginamai daugiau už gausiai finansis-

kai remiamas ir pinigingas institucijas. Iš jo leidyklos leidinių į amerikiečių skaitymų knygas įėjo J. Biliūno klasiškas kūrinys „Brisiaus galas“, iš Maryland Books ir tarptautinius leidinius pateko keletas kitų mūsų beletristų, o per jo išleistą „Skrudėlytę greitutę“ Vyt. Tamulaitis gavo Kanados valdžios užsakymą parašyti apysaką jaunimui ir 9-nių tūkstančių dolerių sumą.

Draugija vėl atkuto, draugijos valdybai perėjus į Chicago su pirmininku Aloyzu Baronu. Užmezgti kontaktai su amerikiečių ir kt. tautų rašytojais, su laikraščių redakcijomis.

Kadencijai pasibaigus, nauja valdyba išrinkta vėl New Yorke. Šį sykį valdžia pateko į geras rankas, atsivėrė naujas draugijos veikimo lapas. Su veikla jeita į amerikiečių sluoksnius, pirmininkas L. Andriekus turėjo progos Amerikos poetų sąjungoje paskaityti paskaitą apie lietuvių literatūrą ir jos situaciją ok. Lietuvoje ir išsivijoje. Jų biuletenis visa tai aprašė pirmuose puslapiuose.

Tarp kitų darbų, išverstas ir Londono „Index“ žurnale atspausintas rez. Jono Jurašo dramatiškas laiškas. Draugijos vardu pasiųstas memorandumas Australijos ir N. Zelandijos minist. pirmininkams dėl Lietuvos de jure pripažinimo Sovietų Rusijai.

Negalint sušaukti visuotinio susirinkimo, pats pirmininkas Leonardas Andriekus aplankė 5 vietas, kur padaryti susitikimai su nariais, pasitarta veiklos reikalais, surengta literatūros programų: Los Angeles, Clevelande, Montrealy, Chicago ir New Yorke.

Sueita į kontaktą su Solženicino leidžiamu žurnalu „Kontinent“, ten atspausinta dr. jos pasisakymas, poezijos vertimų.

Su kitų tautų rašytojais ryšį palaikė draugijos vicepirmininkas Algirdas Landsbergis, kuris būdamas egzilių rašytojų skyriaus pirmininku turėjo progos pakeliauti po svetimus kraštus, dalyvauti PEN klubo suvažiavimuose.

Vėliau PEN klubo suvažiavimuose dalyvavo ką tik atvykęs iš Lietuvos Tomas Venclova, skaitė ten savo kūrybos, informavo apie rašytojų padėtį ok. Lietuvoje. Keliones finansavo Vlikas ir Bendruomenė; nuvykta į Australiją, Švediją, Ispaniją, Belgiją.

L. Andriekaus vadovaujama valdyba, neradama su kuo pasikeisti, išbuvo tris kadencijas, kol pagaliau atidavė tą našta tolimam užkampui, Amerikos Laukiniuose Vakaruose tūnančiai Los Angelei.

Be draugijos organizacinės veiklos, pastebėtina keletas atskirų narių pasireiškimų: Rimvydo Silbajorio angliskai parašyta „Perfection of Exile“, ir Kazio Bradūno redaguotas kelių autorių veikalas „Lietuvių literatūra svetur 1945–1967“. Kaip ir papildant ok. Lietuvoje išleistas antologijos „Lietuvių poezija“ du tomus, K. Bradūnas sumaniai pridėjo III-čią tomą, į jį sukaupdamas išsivijoje rašančių poetų kūrybą, tų poetų, kurie ten buvo sumenkinti arba visai aplenkti.

Pranas Naujokaitis atliko milžinišką darbą, parašydamas „Lietuvių literatūros“ istorijos 4 tomus. Tai kapitaliniai, kad ir ne be trūkumų, veikalai.

Reiktų paminėti ir atskirus narius, išleidusius poezijos, beletristikos ir kt. žanro knygų. Visų jų išskaičiavimas vardais užimtų valandas laiko. Tai rodo, jog kūrybinis lietuvių rašytojo potencialas nemenkėja, jog sukuriamas išliekamos vertės veikalų, garbingai palaikant lietuvių literatūros tęstinumą išsivijoje.

Per tą nuo Chicagos suvažiavimo trukusį netrumpą laikotarpį buvo skiriama kasmetinė LRD premija, kurios mecenatais anksčiau yra buvę atskiri asmenys (kūdr. J. Prunskis...), organizacijos, o nuo 1969 metų mecenatu tapęs Lietuvių fondas, iš karto tūkstančių dolerių, o paskutiniaisiais metais sumą pakėlęs iki dviejų.

Akademiniams sambūris Mont-

(Nukelta į 2 psl.)

LRD veiklos potvyniai ir atoslūgiai

(Atkelta iš 1 psl.)

realyje įsteigė Vinco Krėvės vardo premiją, skiriamą kas antri metai. Prieš porą metų LB Kultūros taryba, gausiai remianti kitų menų atstovus, pradėjo skirti premiją už literatūrą, teikdama 3 tūkstančius.

Pastarosios abi bendradarbiavo su LRD, į jūrą komisijas pasitelkdamos LRD valdybos skiriamus atstovus.

Dar pridėjus apščiui literatūrinį konkursą, atrodo, kad rašytojams teka pieno ir medaus upės — tik maudykis!

Pamazu nubyrant vyresniesiems skaitytojams ir nepriaugant jaunų, labai mažėja knygų tiražai, ir leidėjai autoriais nemoka jokio honoraro. O tai jau yra nenormalu. Rašytojo darbas pasidaro aukos darbu, už kurį kartais išleidamas knyga, jis pats turi dar primokėti. Kai Kultūros taryba paskelbė, kad ji kartu su knygomis premijai priima ir rankraščius, abu kartus rankraščių gavo daugiau negu knygų, ir abu kartus buvo premijuoti rankraštiniai veikalai. Autoriui dvigubas pliusas: ir premija, ir lengviau surandamas leidėjas, nes premijuota knyga skaitytojais labiau perka.

Per mano apžvelgtą laikotarpį draugija neteko 38 narių, žymių mūsų literatūros kūrėjų ir kritikų. Jų sąrašą matote atminimo lentoje.

Bet per tą laiką draugija pasipildė naujomis jėgomis: štai jų sąrašas pagal įstojimo į draugiją metus:

Jankutė, Grincevičius, Almenas, Sadūnaitė, Raphaelis Sealy, Lembertas, Mironas, Antanaitis, Keblys, Bagdanavičius, Gražytė, Saulaitė, Šilbajoris, Svabaitė, Bindokienė, Kavaliūnas, Lukšytė, Volertas, Cinzas,

Skrupskelytė, Tenisonaitė, Matore, Meras, Girdžius, Sluckaitė-Jurašienė, Radžius, Rimas Vėžys, Juodvalkytė, Bilaišytė, Pečiūraitė, Pautienūtė, Mikailaitė, Pakalniškytė-Girniuvienė, Venclova, Visvydas, Jūragis, Mykolaitytė-Slavenienė, Veščūnaitė, Melnikas, Zdanys... — Viso 40.

Prieauglis nedidelis — tik 2. Yra vilties, kad šios dienos narių susirinkime draugija gali padidėti dar bent 5 nariais.

..... Sėdėjimas Seiniaus, Vaižganto, Mykolaitio-Putino, Vinco Krėvės kėdėje yra ne tik garbinga teisė, bet ir atsakinga pareiga, — rašė Benediktas Babrauskas, baigdamas 7 metų pirmininkavimą ir valdžią perleisdamas New Yorko rašytojams. Pri-dursiu: čia tenka ne tik sėdėti, bet ir dirbti. Noriu pasidžiaugti mūsų valdybos narių kolegišku darnumu, nežūrint asmeninių įsitikinimų skirtumų. Dėkoju vicep. ir biuletenio redaktoriui Railai, nariui Visvydui, o ypačiai nuostabaus pareigingumo sekretorei Alei Rūtai, kuri ėjo dvejias pareigas: sekretorės ir išdininko. Ačiū!

„Bet kokie nesutarimai ir ginčai stengtasi likviduoti taip, kad ligi šiol LRD Garbės Teismas neturėjo progos nei susirinkti“, — rašė ką tik minėtas Babrauskas.

Neturėjo ką veikti Garbės Teismas nė vėliau, ir gamtos vegetacijos principu, kaip nereikalingas ir neveiklus organas visai atrofavo. Renkant dabartinę valdybą, berods, Garbės Teismas nebuvė nė pasiūlytas.

Taip ir veikiam be jo, pasibaram, pasipešam ir be teismo vel susitaikom.

To linkiu ir šiam suvažiavimui.

Lietuvių rašytojų suvažiavimas

Penktasis Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavimas įšėivijoje įvyko š.m. gegužės mėn. 22 ir 23 d. Clevelande. Jį suorganizavo dabartinė LRD valdyba, kuriai pirmininkauja poetas Bernardas Brazdžionis. Daug dirbo ir vietinis suvažiavimui rengti komitetas pačiame Clevelande. Jam pirmininkavo Balys Gaidžiūnas. Suvažiavimui patogias patalpas davė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuviškoji parapija, kuriai vadovauja kun. G. Kijauskas. Daug dėmesio ir vaišingumo rašytojams skyrė Lietuvių Bendruomenė, Clevelande reziduojanti JAV LB Kultūros taryba, Lietuvių fondas, Clevelando Lietuvių namai ir visa Clevelando lietuviškoji visuomenė.

Gegužės 22 d. (šeštadienį) darbo posėdžius pradėdant, žodį tarė LRD valdybos pirm. poetas Bernardas Brazdžionis. Toliau posėdžiams pirmininkavo Stasys Santvaras, o sekretoriavo Alė Rūta. Nutarimų komisija: Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis ir Anatolijus Kairys. Suvažiavimas susilaukė daugybės organizacijų ir pavienių asmenų sveikinimų. Diskusijose ir pranešimuose apžvelgtą šakotą mūsų išėivijos literatūros šiandieninė situacija, užsiminta literatūra mūsų periodikoje, iškeltas vertimų reikalas ir Draugijos prieauglio klausimas, aptarta lietuvių literatūra svetimomis kalbomis ir pogrindžio literatūra Lietuvoje, priimtas bendras išėivijos rašytojų pasisakymas. Svarstyta apščiai ir grynai organizacinių Lietuvių rašytojų draugijos reikalų. Naujais LRD nariais priimti: Janina Nainė-Pakšienė, Vladė But-

kienė-Čekonytė, Violeta Keler-tienė, Kazimiera Miškinienė-Nerima Narutė, Adolfas Markelis, dr. Pranas Bagdas, Viktoras Mariūnas ir Vladas Vailionis. Draugijos garbės nariais pakelti: Jonas Žmuidzinas, Povilas Gaucys, Stasys Santvaras, Vytautas Alantas ir kun. dr. Juozas Prunskis.

Šeštadienio literatūros vakare buvo įteiktos literatūros premijos: Lietuvių rašytojų draugijos 1981 metų literatūros premija buvo įteikta poetėi Liūnei Sutemai už eilėraščių rinkinį „Vendeta“ ir Aloyzo Barono vardo novelės konkurso premija Rūtai Klevai Vidžiūnienei. Šiame literatūros vakare savo kūrybą skaitė: Liūnė Sutema, Pranas Visvydas, Alė Rūta, Antanas Gustaitis, o premijuotosios Rūtos Klevos Vidžiūnienės novelės „Be jokios abėjonės“ pradžią paskaitė Balys Auginas. Vakaru vadovavo Bronys Raila.

Išpūdingos suvažiavimo paimaldos skemadienį (gegužės

Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavime, Clevelande, gegužės 22 d., paskelbus Aloyzo Barono vardo novelės konkurso rezultatus, kalba literatūros vakarui vadovavęs Bronys Raila. Iš kairės į dešinę kiti: Kazys Bradėnas, Alė Rūta ir Nijolė Baronienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

Dalis Lietuvių rašytojų draugijos narių su ponomis ir svečiais, suvažiavimo posėdžių pertraukus metu greitomis susimetę būrin. Nuotr. V. Bacevičiaus

Smagios nuotaikos literatūros vakaro publika lietuvių rašytojų suvažiavimo metu gegužės 22 d. Clevelande. Nuotr. V. Bacevičiaus

Lietuvių rašytojų suvažiavimo Clevelande atokvėpių momentais prie kavos puoduko pašnekesių netrūkstą. Iš kairės į dešinę: p. Snarskienė, kun. dr. Leonardas Andriekus, Bernardas Brazdžionis ir E. Vincloviėnė. Nuotr. V. Bacevičiaus

23 d.) buvo suvažiavimui nei vietos, nei kitokio dėmesio nepagailėjusios lietuvių parapijos Dievo Motinos šventovėje. Šv. Mišias atnašavo parapijos klebonas kun. G. Kijauskas su kitais dviem suvažiavimo dalyviais kunigais: Leonardu Andriekiu ir Stasiu Yla. Pamokslo, akcentuojantį mūsų tautos atgimimo dainių Maironį, pasakė kun. dr. Leonardas Andriekus, O.F.M.

Sekmadienio popiečiu vyko Maironio ir Krėvės sukaktvinė akademija: 120 metų nuo Maironio gimimo ir 50 metų nuo jo mirties, o taigpi šimtmetis nuo Vinco Krėvės gimimo. Akademijos programai vadovavo Alė Rūta. Paskaitą apie Maironį ir jo kūrybą skaitė poetas Bernardas Brazdžionis, o į Vincą Krėvę ir jo plunksną įvairiopai pažvelgė rašytojas Antanas Gustaitis. Akademiją baigiant, Bronys Raila perskaitė rašytojų suvažiavimo bendrąjį pasisakymą. Gretomis buvo surengta ir estetiškai puikiai apiforminta visų Maironio „Pavasario balsų“ laidų ekspozicija, vyko ir knygų mugė.

Nežiūrint kontinentinių nuotolių, suvažiavimas atvyko būrys mūsų rašytojų. Tai pirmas toks gausus, darbingas ir

renginiais kūrybingas lietuvių rašytojų suvažiavimas Amerikoje. Juo prisimintas Lietuvių rašytojų draugijos penkiasdešimtmetis. Draugija buvo įkurta Kaune 1932 metais. Vėliau okupacijos jos veikla buvo nutraukė. Draugija atkurta pokario metais Vokietijoje, o vėliau visas jos veiklos centras perkeltas į Jungtines Amerikos Valstybes. Palaikant gyvastinę Lietuvių rašytojų draugijos tradiciją ir buvo suauktas šiemetinis jos suvažiavimas Clevelande. krp.

Nijolės Baronienės sveikinimas ir padėka, įteikiant Aloyzo Barono vardo konkursinę novelės premiją gegužės 22 d. Clevelande

Malonūs rašytojai ir svečiai,

Nuoširdžiai sveikinu Rūtą Klevą Vidžiūniene, laimėjusią pirmąjį Aloyzo Barono vardo novelės konkursą. Tegul ši premija būna paskata tolimesniam kūrybiniam darbui.

Šia proga reiškiau savo ir savo šeimos padėką Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkui, poetui Bernardui Brazdžionui ir visai valdybai už šį puikų sumanymą įsteigti Aloyzo Barono vardo novelės premiją, — tuo pagerbiant mano vyro atminimą. Labai norėčiau, kad ši premija būtų ne vienkartinė, o nuolatinė, kaip vertinga skatinamoji priemonė lietuviškosios novelės kultūrai ugdyti — novelės, kurią Aloyzas labiausiai mėgo ir kuriai paskyrė didžiąją savo kūrybinio gyvenimo dalį.

Tikiu, kad Lietuvių rašytojų draugijos valdyba ras būdą ir priemonių Aloyzo Barono vardo novelės premiją padaryti kasmetine tradicija ir įteikti ją kartu su Lietuvių rašytojų draugijos premija už geriausią

Rūtos Klevos Vidžiūnienės, laimėjusios Aloyzo Barono vardo novelės konkursą, raštas, atsiųstas premijos įteikimo iškilmei, gegužės 22 d. Clevelande

Lietuvių rašytojų draugijos komisija, ir svečiai — literatūros draugai,

Su džiaugsmo ir nuolankumo mišiniu dėkoju už dėmesį mano kukliai kūrybai. Mano džiaugsmo priežastis yra dvišakė:

...kad šis naujas draugijos mostas, atkreipiant dėmesį į novelę, buvo surištas su rašytojo Aloyzo Barono vardu ir asmeniu, nes visiems yra žinoma Barono meilė kasdieniniam žmogui ir jo gyvenimui mažai iškarpai,

... ir kad man teko malonumas jaunystėje pažinti patį

ty metų kūrinių — kaip yra padaryta šiais metais.

Sirdingai dėkoju už pakvietimą atvykti į šią retą ir džiugią rašytojų šventę, įteikti laimėtojų premiją bei pabendrauti su jumis.

Visiems dar kartą nuoširdus ačiū.

Jūsų

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Valencia, Kalifornija,

1982 m.

Lietuvių rašytojų draugijos skelbto Aloyzo Barono vardo novelės konkurso laimėtoja Rūta Kleva Vidžiūnienė: 500 dol. premija jai teko už novelę „Be jokios abėjonės“. Novelė netrukus bus spausdinama „Draugo“ kultūriniam priede.

JAV LB Kultūros tarybos dėmesys lietuviui rašytojui

Kultūros tarybos vicepirm. Viktoro Mariūno žodis LRD suvažiavime gegužės 22 d. Clevelande.

Lietuvių rašytojų draugijos nariai yra mūsų dėmesio pats centras, bet ji supa dar keli įvairaus diametro plunksnos kūrėjų lankai. Jūs Kultūros taryba privalo matyti, privalo pažinti, privalo savo veiklos planais liesti. Jų grupėse pirmiausia yra įsiterpę tie grožinės literatūros, jos istorijos ir kritikos autoriai, kurie galėtų būti jūsų draugijos nariai, bet dar nėra ar nenori būti. Šalia jų regime įvairių specialybinių raštų kūrėjus. Aplamai imant, Kultūros tarybos dėmesys siekia, ar bent stengiasi siekti, visus lietuvių išėivijos visokio žanro ir paskirties rašytojus, išskiriant kuriančius griežtos specialybės ne liuanistinės tematikos raštiją.

Turėdama galvoje lietuvių rašytojo grynai nacionalinį reikšimosi lauką, daug valandų ir dvasinių jėgų įtempimo reikalaujantį kūrybos procesą ir sunkiai randamas atspausdinimo galimybes, Kultūros taryba jam skiria pabrėžtinai koncentruotą dėmesį. Šią tiesą gerai liudija praėjusioji Premijų šventė. Joje iš septynių premijų trys buvo skirtos už plunksnos darbus (Jankui, Kavoliui ir Šilbajoriui). Iš 9000 dolerių bendros premijų sumos, 5000 dol. atiteko tiems trims laureatams.

Bent prabėgom suminėsiu tuos mūsų dėmesio objektus, kurie žymi įvairias rašytojo reikšimosi sritis.

Šios kadencijos JAV LB Kultūros taryba jau pirmajame savo darbo posėdy 1980 m. vasario 8 d. padarė patį

Aloyzą Baroną, prasėdint Sandūnų vasarvietėse ne vieną vasaros vakarą ir bedis-kutuojant mūsų buitį, viltis ir likimą.

Žmogus ateina ir praeina, bet kūrėjas išlieka nemarus. Kad mano kuklus vardas akimirksniui susilietė su Aloyzo Barono vardu, nerandu geresnio žodžio išreikšti savo jausmui, kaip dar sykį sakydama Ačiū, —

Jūsų

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Valencia, Kalifornija,

1982 m.

pirmąjį nutarimą — įsteigti kasmetinę Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją 3000 dol. dydžio. Krašto valdyba nutarimą patvirtino ir pasižadėjo premiją finansuoti.

Apie premijos įsteigimą tuoju paimformavome Lietuvių rašytojų draugijos valdybą. Jai pasiuntėme ir premijos sąlygas, prašydami pastabų ir bendradarbiavimo. Draugijos valdyba sutiko bendradarbiauti, skirdama du savo atstovus į vertinimo komisijas. Taip pat patarė premijos sąlygas pakeisti ta prasme, kad grožinė literatūra nesivaržytų su mokslo veikalais, šioms organizuojant varžybas tik jų pačių tarpe kas trečiaisiais ar ketvirtaisiais metais. Šį patarimą Kultūros taryba priėmė ir pakeitė sąlygas, numatančias dvejus metus iš eilės premiją skirti už grožinę kūrybą, o trečiuosius — už mokslo veikalus.

Lietuvių Bendruomenės literatūros premija už grožinę kūrybą nuo LR draugijos premijos skiriasi tik tuo, kad Kultūros tarybos sąlygos leidžia premijos siekti ir rankraštiniais kūriniais. Dvejų metų patirtis liudija, kad ta idėja buvo gera.

Trigubai didesnė LB premija gal bus paskatinusi padvigubinti „Draugo“ romano konkursinę premiją.

1980 m. rugsėjo mėnesį Kultūros taryba, Lietuvių fondo atsiaklausta, turėjo malonią pareigą paremti LR draugijos valdybos pageidavimą, kad jos premija būtų padidinta iki 2000 dolerių.

Kultūros tarybos dėmesys siektė ir kultūrinės paskirties periodiką. Aidams, Draugo kultūriniam priedui, Metmenims, Lituanus žurnalui kasmet už specialias laidas skirta po 500 dolerių iš Kultūros tarybai Lietuvių fondo asignuotųjų samatos. Tų laidų bendradarbiams buvo sumokėti stamboki honorarai.

Kalbinkus dr. Antaną Klimą ir kun. Juozą Vaišnį užangažavome parašyti Lietuvių rašybos vadovėlių, derinančių išėivijos rašybą su Lietuvoje priimtomis reformomis. Kun. J. Vaišnį prikalbinome parašyti nevertotinių žodžių bei posakių vadovą. Visa tai mūsų rašto kūrėjams bus naudinga parankinė pagalba.

Tariamės su dr. Vincu Maciūnu, kad jis suredaguotų jo žinioje esančius Vinco Krėvės laiškus iš išėivijos laikotarpio su tinkamais komentarais ir biografiniais elementais.

Finansuojame kelių autorių rašomą Lietuvos istoriją anglų kalba. Jaučiame vis labiau bręstantį reikala organizuoti paramą vertingiems kūriniams išleisti. Esame jau parėmę Lietuviškų ekslibrių išleidimą. Iš Lietuvių fondo gavome 3000 dolerių Ateities leidyklai čiurlioniškos temos poezijos rinkiniui „Žvaigždėnų sonatos“ išspausdinti.

Esame sukvietę grupę bendradarbių Chicagoje iliustruotoms Lietuvos istorijos išplovoms anglų kalba paruošti. Bus naudinga dovana svetimiesiems ir greitos informacijos ieškantiems saviesiems.

Džiaugiamės, kad mūsų raštų kūrėjai, nors daugumas brandūs amžiumi, dar vis tebėra brandūs ir savo kūriniais. Nuostabą kelia to brandumo net pagėėjimas. Tai buvo pastebima iš praėjusiųjų metų Draugo romano konkursui ir Lietuvių Bendruomenės lite-

(Nukelta į 3 psl.)

Penktojo Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavimo išėivijoje planuotojai ir organizatoriai. Iš kairės į dešinę: suvažiavimo rengimo komiteto Clevelande pirm. Balys Gaidžiūnas ir LRD valdybos nariai — Pranas Visvydas, pirm. Bernardas Brazdžionis, Alė Rūta ir Bronys Raila.

(Atkelta iš 2 psl.)
ratūros premijai atsiųstų rankraščių. Ar šitas reiškinys buvo kūrybinė reakcija į stambesnių premijų įsteigimą, ar tik atsitiktinis kūrybos sušvitimas — tikrai dar niekas neat-sakys.

LB Kultūros tarybos veiklos planai atviri visokiems posūkiams ir iššylančioms galimybėms. Tik jos dėmesys rašytojui jokiu atveju neprivalėtų aptemti, kol literatūriniam lauke dar bus, kas dirvą paruošia, sėklas išbarsto ir derlių suima.

JAV LB Kultūros tarybos dramos konkursas

Premija: 1500 dolerių. Mecenasas Lietuvių fondas

Sąlygos-taisyklės

1. Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuvių išėivijos rašytojai.

2. Drama savo kalba, veikėjų skaičium, dekoracijomis, scenos reikmenimis turi tikti išėivijos mėgėjų teatrui vaidinti bei gastroluoti.

3. Pageidautina, kad rankraščiai būtų rašyti mašinėlė, bet bus svarstomi ir aiskiai ranka rašyti kūriniai.

4. Rankraščiai pasirašomi slappyvardžiais. Tas pats slappyvardis užrašomas ant užlipinto voko, į kurį įdedamas lapelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu.

5. Paskutinė data rankraščiams atsiųsti — 1983 m. kovo 31 d.

6. JAV LB Kultūros taryba trejus metus pasilikis išskirtinę teisę konkursą laimėjusią dramą leisti vaidinti lietuvių išėivijos teatrams. Po trejų metų autoriui grąžinamos visos teisės.

7. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Informacijų kreiptis į Kultūros tarybos vicepirmininką adresu:
Viktoras Mariūnas
1994 Beverly Hills Dr.
Richmond Hts, Ohio 44143
Tel. 216-481-4534

JAV LB Kultūros Taryba
1982 m. gegužės 21 d.

Mecenato Lietuvių fondo atstovės Mildos Lenkauskienės kalba, įteikiant 1981 metų LRD Literatūros premiją poetei Liūnei Sutemai už eilėraščių rinkinį „Vendeta“ rašytojų suvažiavimo metu, gegužės 22 d., Clevelande.

Brangūs Rašytojų draugijos nariai ir narės, mieli literatūros vakaro dalyviai, viešnios ir svečiai.

Man didelis malonumas ir garbė šį vakarą į Clevelandą susirinkusią Lietuvių rašytojų draugiją pasveikinti Lietuvių fondo vardu. Greitai prabėgo darbinga pranešimų ir pasitarimų pilna darbo diena. Dabar visi susirinkom — rašytojai atvangai, o skaitytojai ir klausytojai — dvasinei puotai.

F. Scott Fitzgerald yra sakęs: „Rašytojas turėtų rašyti savo kartos jaunimui, sekančios kartos kritikams ir visu ateinančių kartų mokytojams“.

Savo tarpe turim didelio talento kūrėjų. Vieną iš jų tenka šį vakarą išskirti, kaip laimėjusią Lietuvių rašytojų draugijos 1981 metų literatūros premiją — tai poetė Liūnė Sutema — Zina Nagytė-Katiliškienė. Noriu dalintis su jumis poeto Vytauto Mačernio soneto mintimis, kurios šiai progai tinka:

Mes nežinome kam, bet

gyventi,

Kurt ir juoktis pasauly puiku,

Nes ir tai, ką mes esam

iškentę,

Vieną syk prasiveržia

džiaugsmu.

Mes nežinom kodėl,

bet darbuotis

Per šešias įtepmo dienas

Tenka mums. Ir tada

vainikuoti

Galim švesti šventes

prabangias.

Mes nežinome kaip, kuo

būdu,

Bet vien ieškantį glosto

švelniai

*Po gilių abejonės naktų.
Pirmutiniai tiesos spinduliai,
Ir pro ašarų tyrus lašus
Sviečia aukštas ramybės*

dangus.

Mūsų poetas Bernardas Brazdžionis savo „Credo“ klausia: „Kas mes, poetai? Ar dienų srovė paklydęs aidas?“ Atsakykime jam ir mūsų poetėi laureatei — ne, šimtą kart ne: jūs aidas, kuris randa atgarsį mūsų širdyse...

Brazdžionis klausia: „Ar žiežirbos, kurios be ženklo nak-tį gėsta?“ Ir vėl atsakykim — jūs žiežirbos, kurios skeliat neužgesinamą ugnį mūsų sielose... Poetas galop klausia: „Ar švyturys audro, ar mariose padangių žvaigždės?“ Taip, brangi laureate ir mieli poetai, jūs švyturys, rodas mums kelią audro, ir žvaigždės, nusagatanchios taką į tėvynę Lietuvą — į šiaurės pašvaistę.

Atstovaudama Lietuvių fondui sveikinu laureatę Liūnę Sutemą, įteikdama jai 1981 metų literatūros 2000 dol. premiją.

Lietuvių rašytojų suvažiavimo darbo posėdžiai: pranešimai, diskusijos. Iš kairės į dešinę: Stasys Santvaras, Alė Rūta ir Povilas Gaudys. Nuotr. V. Bacevičius

Liūnė Sutema

Bijau

(Ciklo ištrauka)

*Bijau — baimė liūtis žalia,
ji semia, užlieja mane,
kvepėdama žuvim ir dumbliu —
skęstu —
neišgelbėsi manęs slidžiom, pažaliavusiom rankom —
skęstu Vandėnio glėbyje —*

*Vandėnis liūliuoja, supa
liūliuoja mane, —
visais ežerais, kuriuose braidžiau,
tvenkiniais, kurių nendres skyniau,
visais upeliais, kurių žvaigždes išrinkau —
bijau — bijau, mano šauksmas
pranėrs pro tavo žuvim žalia,
jai tinklo nėra —
bijau, niekada nepaskėsiu —
Vandėnis tik skandina,
skandina mane,
neleisdamas užspringti žuvim ir dumbliu —
Baimė žalia —*

*Jeį myli mane,
būki Nojaus arka —
ir išsaugoki
elnią devyniaragi,
kamanę dūzgiančią,
žaltį Žilviną
ir save —
išsaugoki man —*

*Bijau — bijau praeties —
baimė karčiai žalia —
Tėvas vaikšto po Biržę —
ji seniai iškiršta, ir
pridygę namukų,
lyg musmirių, jos vietoje
Tėve, bijau — sustok,
pailsėk — matai,
kaip lapoja tavo sodinti medžiai
buvusioje prerijoje?
Tėve, mes čia —*

*Bijau — bijau grįžimo —
baimė dilginančiai žalia —
Tėvas virpančia sauja
semia ir godžiai geria
drungną Vaidmino vandenį —
upelio vaga seniai užversta —
o vis dar alma ir alma,
atkakli srovėlė pro ją —
Tėve, bijau —*

Laureatės Liūnės Sutemos žodis premijos įteikimo iškilnėje gegužės 22 d. Clevelande.

Kai pagalvojau, ką noriu ir turiu jums pasakyti, pamaciau, jog visa tai bandau pasakyti savo eilėrašciais.

Taigi, gal užtektų tik trumpo prierišo paraštėje, kad — džiaugiuosi, kai mano žodžiai prakalbina skaitytoją ir suranda jame sau užuovėją — namus. Ir esu dėkinga kiekvienam, kuris manęs neprašo

paaikškinti, ką esu parašiusi. To padaryti negaliu. Jeigu galėčiau, tai reiktų, kad galėčiau ir kitaip rašyti, tik nerasiau. O tada būčiau nesąžininga skaitytojui, sau, ir svarbiausia — pačiai poezijai. Poezija nori būti mylima, būtina, tegul ir nedaugeliui, bet ne aiškinama arba paaikškinama.

...laisvės.

Laisvė tol pasilieka beprasmiš ir tuščias žodis, kol nepasakoma, nuo ko žmogus bus laisvas: nuo melo ar nuo tiesos; nuo paikystės, ar nuo galvos; nuo religinės neapykantos, ar nuo religijos; laisvas nuo grandinių, ar laisvas nuo ... laisvės.

Taigi kaip dr. Algirdas Greimas galbūt sakyti, mūsų poetas tašką stato sakinio pradžioje ir matematinę begalybės ženklą jo pabaigoje, leisdamas skaitytojui jo galą pačiam pratesti nuo stalo ligi lovos ir ligi rytojaus ryto.

Aplamai, kaip šie pavyzdžiai galėtų mus įtikinti, modernus kritikas į meno kūrinį privalo artėti kaip detektyvas į našlę, kurią jis planuoja vesti. Tokiu atveju nederama jam žavėtis tiksliai malonia šypsena, kuri gali būti pasiskolinta, nei baltais dantimis, kurie gali būti dirbtiniai. Ieškodamas nefašyvos tiesos, jis turi sistingai įsigręžti į pačią dalyko esmę: taigi pradžioje indukcijos keliu sužinoti, kiek yra banke sukaupusi savo ir nabašninko santaupų, o tyrimo gale pasiteirauti, kaip ilgai ir ar su malda ar su keiksmožodžiais jį marino savo pirmąjį vyrą.

Modernios literatūros kritikos klausimu Feljetonas

Antanas Gustaitis

Senovinė mūsų literatūros kritika kone visada prasidedavo knygos turinio apsakojimu, o baigdavosi viena iš tokių kelių išvadų:

„Nepaisant čia paminėtų autoriaus logikos klaidėjimų ir pačiam sau prieštaravimų, kūrinys vis dėlto liudija rašytojo subrendusį talentą“.

„Nepaisant neišvengiamų lietuvių kalbos gramatikos klaidų ir gausių barbarizmų, romanas dėl savo patriotinio turinio vis dėlto yra rekomenduotinas jaunimui“.

„Nepaisant dvidešimt penkių tuščių puslapių, šis poezijos rinkinys plačiai atskleidžia kūrėjo kenčiančią sielą ir sukrečiančią paveikia skaitytoją“.

„Nepaisant priterliotos grafomanijos, knygos popierius ir jo apdailinimas yra pirmos rūšies“.

Tai ką šitokia literatūros kritika mums pasako? Juk beveik tą pat, ką ir konstatavimas, kad, nepaisant uodegos trūkumo, žmogus vis dėlto yra beždžionė.

Siandien moderniojo kritiko akis turi būti daug aštresnė ir privalo ne tik ap-

čiuopti pasirinkto objekto paviršių, bet kiauurai perskrosti ir jo branduolį. Kitaip tariant, pražiodinės arkli, turi matyti ne tik jo dantis ir liežuvi, bet ir kitame kūno gale boluojančią šviesą — tekančią ar besileidžiančią saulę.

Didesniam aiškumui tuo moderniojo tyrimo metodu čia galėtume žvilgtelti kad ir į tokį vienintelį rašytojo Igno Šeiniaus kadaise man padėklamuotą eilėraštį:

*Tyliai plaukia Nemunėlis
Tarp žuvelių vandenį.*

Pirmiausia, turime konstatuoti, kad šis poezijos kūrinys minties glaustumu toli pralenkia ne tik Omaro Chajamo ar Stasio Santvaro rubajatus, bet ir japonų tankas bei haikus. Kai kitas poetas nusirauja pusę savo barzdos, kol išstena visiems žinoma tiesa, kad begalinė moters meilė linksmina meilužį, o gąsdina jos nuosavą vyrą, mūsų eilėrašcio autorius čia iš karto atskleidžia ketvirtąją šio pasaulio dimensiją, lyg ir pasakydamas, kad gali būti ne tik skylė galvoje, bet ir galva skylėje, ne tik Vliko pirmininkas, bet ir pirmininko Vlikas ir t.t.

Be to, išryškinama ir iliniam protui nepasiekiamą tiesą, kad analitiniu metodu išskaidant blusą sintetiniu, iš atskirų jos dalių galima sumontuoti brontozaurą.

Šitaip artėdami prie mūsų čia pasirinkto veikalų, jau pačioje eilutės pradžioje susiduriame su poeto labai tiksliai pavartotu įžanginiu žodžiu „tyliai“, kuris semantiškai giminiuojasi su daug gilesnės prasmės žodžiu „negarsiai“. Vadinasi, tai neabejotinai liudija, kad šis mūsų kūrėjas nėra koks tarškančių dantų kuliamoji mašina, o švelnių jausmų lyrikas, kuris tyliai laukia savo eilės, kol atliks nuo visų kitų išgarsėjusių bent viena premija. Be to, autorius tik šešiomis raidėmis nepaprastai koncentruotai nusako ir pagrindinį lietuvių charakterio bruožą, kuris jau gilioje senovėje mūsų liaudies buvo išreikštas posakiais: „Tyla — gera byla“, o ypač „Tyli kaulė giliai šaknį knisa“.

Cia pat verta atkreipti dėmesį ir į kitų poetų mėgiama ir net nuvalkiotą veiksmąžodį „plaukia“. Pavyzdžiui, „Plaukia žaselė per Nemunėlį“, „Plaukė jautis per Žuvintą ir sušlapo savo...“ ir t.t. Bet mūsų eilėrašcio autorius šiam žodžiui suteikia žymiai svarbesnį užslėptą turinį „ne-skėsta“, tuo sustiprindamas ir visos savo kūrybos optimistinę gaidą.

Bet gal genialiausiai šis mūsų kūrėjas savo eilėraštyje bus pavartojęs žodelį „tarp“, aprėpiantį labai platų mintių

berdamas į mūsų pasąmonę raudoną durų naropių grūdą.

Be to, mūsų upių tėvas didingasis Nemunas šio poeto lūpose yra pavirtęs jau tik Nemunėliu, taigi samoningai sumažintas beveik iki Nemunuko, kuris kitame eilėraštyje gal bus jau tik Jiesios upelis. O dar įtartiniau, kad čia autorius vengia pasakyti, į kurią gi pusę tas jo Nemunėlis teka, palikdamas galimybę pamastyti, kad prie dabartinės politinės santvarkos — gal jau iš vakarų ir rytus...

Taigi kaip dr. Algirdas Greimas galbūt sakyti, mūsų poetas tašką stato sakinio pradžioje ir matematinę begalybės ženklą jo pabaigoje, leisdamas skaitytojui jo galą pačiam pratesti nuo stalo ligi lovos ir ligi rytojaus ryto.

Išpūdžiai iš Chicagos Lietuvių operos choro koncerto

Skambina redaktorius. Reikalingas antrojo metinio Jaunimo centro koncerto, įvykstančio gegužės 23 d., aprašymas. Sutinku rašyti su viena sąlyga, kad šį rašinį pavadinsime išpūdžiais, bet ne recenzija. Kalbėti apie draugus, su kuriais 25 metus buvo kartu dainuoti ir dirbti, yra pavojinga. Pirmoji galimybė — galima įsigyti dar geresnių draugų; antroji — sekantį, „I Lituani“ operos pasistatyme vėl būti įrikuotam į belaisvių gretas. Tad, teisybe, ateik arčiau prie manęs; sąžinė, pabėsk į krūtinę, jei negerai rašoma, ir, išmintie, suteik nors trumpam laikui reikalingų žinių apie begalinį muzikos meną.

Parengti visą choro koncertą yra sunkesnis darbas negu sudainuoti operos spektaklį. Gali būti, kad pasirošimas spektakliui trunka daugiau valandų, nes ten reikia išbūti ištisas valandas vaidybinės repetitacijos. Choras išpuoštoje „Aidos“ operoje yra tik 39 minutės gryno choro dainavimo. Tuo tarpu šiame koncerte grynios chorinės muzikos yra lygiai viena valanda. Kitas 45 minutes sudaro plojimai, šampano pertrauka ir atsidūsejimai.

Koncertas buvo pradėtas mišrus choro penkių minučių ilgumo chorine ištrauka iš Verdi operos „Nabucco“ pirmojo veiksmo, kur Jeruzalės gyventojai meldžiasi Saliamono šventovėje, prašydami Vjespatį pagalbos. Dainavimas paliko stiprų prisiminimą: gera dinamika, ryškūs skirtingai tarp tylių ir garsių vietų, tikslus ritmas, slėpiningas bosų solo, malonūs moterų choro trigrasai ir bendra maldos nuotaika.

Po to sekė varpų choras iš Leoncavallo operos „Pajacai“. Atrodo, kad šis operinis gabalas yra tikrai ketas riestutas. Pirmoji tenorų daina skambėjo gana maloniai. Trumpą pajaco Canio solo partiją atliko Paulius Gudas. Vėlyrą skambėjimas buvo pavaiduotas įdomiai, ypatingai baritonų ir bosų epame. Bet toliau, kur atekri balsai pradeda savo savarankiškas roles, galima buvo jausti aštrumo ir žeminimo tenorų apylinkėje. Taipgi įvyko žeminimas ir sopranų „R“ ilgoje gaidoje. Pati pabaiga, kur autoriaus nurodyta „tyliausiai“, nuskaubė švelniai. Šias pirmasias dvi ištraukas užtikrintai dirigavo Arūnas Kaminskas.

Tolimesnius keturis operinius numerius dainavo moterų choras, kuriam dirigavo Emilija Sakadolskienė. Pirmasis dalykas buvo „Už jūrelių“, choras iš Karnavičiaus operos „Radvila Perkūnas“. Kūrinys priminė liaudies dainas, sudainuota buvo skambiai ir nuosirdžiai. Bet nežinant žodžių, sunku juos buvo suprasti. Net ir garso juosta nieko nepadėjo. Solo partiją, atrodo, paremtą tik balsėmis, susiliejiančią su choru dainavo Kathy Kogut.

Kalbant apie tarimą, prisimena vienas anekdotiškas nuspasulvintas tikras įvykis. Kreipiasi veržlus koncertų rengėjas. Vieno garsaus kompozitoriaus žmona nori dainuoti žinomą Verdi ariją tolimoje lietuvių gyvenvietėje. Reikalingas lietuviškas vertimas. Patariau išklausti vienos talentingos solistės pokštėlę ir užrašyti tekstą. Atsakė, kad toks bandymas jau buvo darytas, bet visą tekstą užrašyti nepavyko. Daviau vertimą. Paėmiau pokštėlę ir, turėdamas žodžius prieš akis, viską supratau. Bet, neturint teksto, būna ir kitaip...

Banaidžio operos „Jūratė ir Kastytis“ undinio choras neturėjo tos balsinės galybės, kuri buvo anais metais, statant šią operą ir ją įrašant į pokštėlę. Tačiau skambesys buvo išraiškingas, švelnus ir ilgesingas.

Sekantis kūrinys — ištrauka iš Karnavičiaus „Grazišios“. Pradžiai aidėjo skoningai ir ramiai, tačiau be didesnio patrauklumo. Žašys išdėjo paskutinėje dalyje, kur kartojama pradinė melodija. Tai dar vienas įrodymas: tylus dainavimas pakutena klausytojų ausis ir širdis.

Paskutinis moterų choro numeris buvo pamergių choras iš šiemet statytos Weberio operos „Taiklusis šaulys“ III-ojo veiksmo. Prisimename, kad šis dalykas operoje klausytojams paliko atmintiną įspūdį. Jame yra 4 neilgos solo partijos. Muzika ta pati,

bet tekstai skirtingi. Pagal programą dainininkės sužymėtos taip: Aldona Buntinaitė, Diane Busco, Eglė Rūkštelytė-Sandstrom ir Gražina Staushienė. Atrodė, kad jos dainavo skirtinga eilės tvarka, negu programoje pažymėta, ir kai kuriems klausytojams, asmeniškai jų nepažįstant, buvo neįmanoma susigaudyti. Visų balsai skambėjo maloniai, tonas buvo tikslus ir ritmas teisingas. Tik operoje išpūdia buvo galingesnis — ten visa tai puošė spalvinga apranga ir vaidybiniai judesiai.

Moterų choras ir jų dirigentė Emilija Sakadolskienė savo paskirtį įvykdė pasigėrėtina. Tai liudijo ir gausūs plojimai. Ir net vienas galingai sušuktas „bravo“.

Nuo pirmųjų Vyrų choro metų, vėliau vardą pakeitus į Chicagos Lietuvių operą, dirbantis Alfonsas Gečas pasirodė su operos vyrų choru. Iš trijų sudainuotų operinių dalykų klausytojai stipriausiai pasisakė už „Tavernos dainą“ iš Orffo „Carmina Burana“. Žiūrovus veikia teksto savotiškumas ir gyvas muzikos tempas. Be to, buvo sudainuotas nuotaikingas „Medžiotojų choras“ iš Weberio operos „Taiklusis šaulys“.

Tačiau vertingiausia operinė muzika iš šių trijų kūrinų yra Beethoveno kalinių choras iš operos „Fidelio“. Tai 7 minučių chorinis perlas su puikiu B. Pūkelevičiūtės vertimu: „Kokia žydra dangaus giedra, o koks gražus pasaulis“. Buvo atlikta gerai, su įdomiais dinaminiais bangavimais. Ir jeigu tenorai būtų pasiekę daugiau švelnumo, dainuojant „giedrą“ ir „žydrą“, prisiminimai būtų likę dar vertingesni. Tenoro solinė rolė „Jei mes Dievu tikėsim“ dainavo Paulius Gudas. Būtų naudinga, kad kitą kartą ji kas nors paprašytų žodžiuose „tikėsim“ ir „nugalėsim“ tarti tikrą ilgą „e, o, e, o“.

Trumpą bosų kalinio partiją tyliai sudainavo Vaclovas Momkus, atsargiai plaukiodamas tarp septynių nedėkingų intervalų.

Vyrų choras savo pareigą atliko dariniai; kur reikia galingai, kur reikia — tyliai. Tarimas buvo pakankamai geras. Spaudžiu dešinę ranką Alfonsui Gečui.

Pirmoji dalis buvo užbaigta mišrus choro operiniu dalyku „O Fortuna“ iš Orffo „Carmina Burana“, diriguojant Arūnui Kaminskui. Tik nesutinku su programoje pažymėtu Weber. „O Fortuna“ yra „Carmina Burana“ įžanginis choras. Jį parašė Carl Orff (1895–1982). Weberis (1786–1826) negalėjo jo parašyti, nes „Carmina Burana“ atsirado tik 1936 metais.

Choro vaizdas scenoje buvo simetriškas. Fortepijonas buvo patalpintas scenos viduryje. Akompaniatorius galėjo laisvai stebėti dirigentus, ir chorai gerai girdėjo instrumentą. Meistriškai akompanavo Carl Turner. Jis išlaikė darnią pusiausvyrą tarp choro ir instrumento. Bet, sėdint balkone, buvo vietų, kur stipresni instrumento garsai būtų buvę primini. Mat, mes esame pripratę prie operinės scenos Marijos mokykloje, kur būtų retenybė, jei orkestras grotų per tyliai.

Po trumpos šampano pertraukos prasidėjo antroji dalis. Ji ištiesi dirigavo Arūnas Kaminskas, magistro laipsniu baigęs dirigavimo studijas ir dirigavęs „Taikliojo šaulio“ spektaklį. Jis paliko malonų prisiminimą: jau nuoliška išvaizda, nuosakūs mostai, bet platus ten, kur reikalinga. Jis didelį dėmesį kreipia į dinamiką.

Pradžiai mišrus choras sudainavo ištraukas iš Gounod „Romeo ir Julija“ ir sutrumpintą „Regim laimingą nerimą“ iš Donizetti operos „Lucia“. Toliau ėjo Raudotojų choras iš Karnavičiaus „Grazišios“ IV veiksmo. Šią 6 minučių ištrauką pradeda raudotojos „Tai ne ažuolas galiūnas“. Šią melodiją Karnavičius gavo iš A. Zmuidzinavičiaus. Tolėsnę raudotojų melodiją „Nusileido saulė“ yra paimta iš A. Juškos rinkinio ir šiek tiek pakeista: čia ji yra eolinėje tonacijoje, o Juškos rinkinyje buvo dorinė. Atlikime buvo ryškiai pavaiduotas raudotojų. Graudingai skambėjo sopranai ir altai. Tik sakiniuose „Jau netekom gyvyje, nebeturim vado“ žemos tenorų gaidos buvo paliktos II tenoram, ir

Chicagos Lietuvių operos mišrus choras praeito sekmadienio koncerto metu Jaunimo centro scenoje. Diriguoja Arūnas Kaminskas. Nuotr. V.Jasinevičius

buvo jaučiamas ryškus žeminimas. Bendras šios operinės ištraukos vaizdas lieka pagirtinas. Sekantis kūrinys buvo „Tiek svajota“, ištrauka iš „Carmina Burana“.

Didelio dėmesio sulaukė „Lėk, svajone“, vergų choras iš Verdi operos „Nabucco“, atliktas su visais reikalingais dinaminiais pakilimais ir nusileidimais ir su ypatingai švelnia pabaiga. Paskutinis choro atliktas programos dalykas buvo „O Dieve, Tu gelbėk“ iš neseniai statytos Ponchielli operos „I Lituani“. Įžanginė „voci sole“ vieta dėl atsargos buvo vos girdimai lydiama instrumento. Aldonos partiją dainavo Kathy Kogut. Jos ritmas ir tarimas tei-

sing, intonacija gera, bet balsinė interpretacija tik patenkinama. Pabaigoje choras parodė visą savo galybę ir frazėje „per amžius laisva“ instrumentas buvo jau sunkiai girdimas, nors orkestras toje vietoje turėtų groti „maestoso con tutta forza“.

Priedui mišrus choras pridėjo „Jei valdyčiau aš marias“, trumputę ištrauką iš „Carmina Burana“. Mano svajonė buvo išgirsti ką nors iš „Aidos“, kurioje yra tiek melodingų chorų, bet programos parinkimą lėmė praktiškos priežastys. Dauguma choro narių geriausiai žino tas operas, kurios buvo statytos paskutinių šešerių metų laikotarpyje.

Šio koncerto rengėjai yra Jaunimo centro valdyba: Irena Kriau-

čeliūnienė, pirmininkė, Henrikas Laucius, Alė Steponavičienė, Viktoras Diminskis ir Birutė Jasaitienė.

Chicagos Lietuvių operos valdybą sudaro Vytautas Radzius, pirmininkas, Vaclovas Momkus, Rūta Grauzinienė, Jurgis Vidžianas, Valerija Žadeikienė, Algirdas Putrius, Evelyn Oželiene, Eglė Rūkštelytė-Sandstrom ir Jonas Žukauskas. Choro sąrašas yra 48 dainininkai. Muzikinę vadovybę sudaro: Alvydas Vasaitis, dirigentas ir meno vadovas, Arūnas Kaminskas, dirigentas-asistentas, Alfonsas Gečas ir Emilija Sakadolskienė — chormeisteriai. Kazys Skaisgirys

Aštuntoji baltikų studijų konferencija

Šių metų birželio mėn. 17–19 d. St. Paul, Minn., įvyks aštuntoji baltikų studijų konferencija, rengiama Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. (AABS) drauge su University of Minnesota skandinavistikų studijų departamentu. Tema: Baltų, skandinavų santykių amžių eigoje.

Įvadinę paskaitą „Šiaurės Europos kultūros panašumai ir skirtumai“, kvė. birž. 17 d. 9:30 val. ryte skaitys skandinavų emigracijos Amerikoje specialistas dr. Franklin D. Scott. Nobelio laureatas Česlovas Milošas penkt., birželio 18 d. vakare, atliks savo poezijos rešitalį. Konferencijos metu taip pat vyks dailės paroda, knygų paroda ir filmų demonstravimas, tarp jų ir Jono Meko „Reminiscences of a Journey to Lithuania“.

Atskiroms sesijoms pirmininkaus arba pranešimus skaitys: Senovės istorija ir archeologija: dr. Marija Gimbutienė (Institute of Archaeology, UCLA), I sesija — Senovės Baltijos aplinka: Juozas Jurginis (Istorijos institutas, LTSR Mokslo akademija), „Herullen in der Geschichte der Balten“.

Aplinka ir gamtos turtai: Jonas B. Genys (University of Maryland), „Stabilizing the Dunes Along the Baltic Sea“.

Istorija: Romualdas J. Misiūnas (Yale) pirmininkaus X-ai sesijai; Imigracijos istorija: Mila Danytė (Montreal), „Contract Schemes for Hiring Displaced Persons in Canadian Domestic Employment 1947–1950“; R. Kriščiūnas (Christian Albrechts Universität, Kiel, Vokietija), „Lithuanian Refugees 1945–1950: The Decision to Emigrate“; Kun. William Volkovich — Valkavičius (V. S. Lithuanian Immigrant Studies), „Immigrant Population Patterns and Their Significance: Finns, Estonians, Latvians, and Lithuanians in the Federal Census of 1930“.

Lingvistika: dr. Janina Rėklaitienė, „A Topic in Lithuanian“; dr. William Schmalstieg dalyvaus svarstybose „Tone Monophthongs in Lithuanian: Problems and a Hypothesis“; Literatūra: dr. Rimvydas Silbajoris (Ohio State University) vadovauja visai sekcijai; dr. Audronė Willeke — Barūnaitė (Miami University, Ohio), „The Past Confronts the Present: Lyric Protest in the Work of Romualdas Granauskas“; dr. Violeta Kelerienė (Wisconsin), „Aspects of Oral and Written Speech in Lit-

huanian Prose“; dr. R. Silbajoris, „A Topic on Radauskas and Salinas“; David Miller (Ohio State), „Iechokas Meras and Biblical Allusions in ‘The Stalemate’“; Muzikologija: dr. Raminta Lampasytė (Hamburg), „New Dimensions in Lithuanian Chamber Music“; Emily Schmalstieg (Pennsylvania), „The Teaching of Elementary Music in Soviet Lithuania“.

Mitologija ir tautosaka: Eglė Viktorija Žygaitė vadovauja sekcijai bei skaitys vieną iš pranešimų „Personality and Personal Experience Narratives: A Lithuanian Example“.

Politiniai mokslai: dr. V. Stanley Vardys praves apvalaus

stalo diskusijas „The Impact of the Events in Poland on the Baltic Republics“. Dalyvių tarpe bus ir dr. Marija Gimbutienė.

Pabaigtuviniame baliuje šešt., birž. 19 vakare, dr. Gimbutienė, kaip baigianti savo kadenciją AABS pirmininkė, pasakys pagrindinę kalbą.

Konferencija vyks Earle Brown Continuing Education Center, 1890 Buford Avenue, University of Minnesota, St. Paul, Minn. Registracijos mokestis 45 dol., studentams ir pensininkams 25 dol. Informaciją reikalauja rašyti: Lori Graven, Program Coordinator, Nolte Center, 315 Pillsbury Drive, S. E., University of Minnesota, Minneapolis, MN, 55455, arba skambinti telefonu (612) 373–5361.

3000 dolerių už mokslo veiklą

JAV LB Kultūros taryba 1982 metų Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją skirs už 1981 ir 1982 metais išleistus lietuviškus tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba esminių straipsnių rinkinius.

1. Premijos siekti gali ir nespausdinti veikalai, rankraščiai, nesvarbu kada parašyti.

2. Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai.

3. Paskutinė data veikalams įteikti — 1982 m. gruodžio 31 diena.

4. Pageidautina, kad rankraštiniai veikalai būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašyti veikalai.

5. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto veikalo siun-

čiama po penkias knygas. Jas, jei norės, pasiliks vertinimo komisijos nariai. Visi rankraščiai bus grąžinami jų autoriams.

6. Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už pastuose užklijuotus ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Jų įėjimu rūpinasi patys siuntėjai.

7. Prie kiekvieno veikalo pridedamas lydraštis su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu.

Premijos siekti gali viso pasaulio lietuvių išsivijios kūrėjai.

8. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

Pastaba. Lietuvių Bendruomenės literatūros premija už grožinę kūrybą bus teikiama 1983 m. už 1982 ir 1983 metais spausdintus veikalus arba už bet kada parašytus rankraščius.

JAV LB Kultūros taryba 1982 m. gegužės 29 d.

Birželio mėnesio planetos

MERKURIJUS. Birželio 1 d. įvyks saulės ir Merkurijaus išvidinė konjunkcija (susijungimas), ir planetos nebematysime. Į mėnesio pabaigą jis pasislinks į vakarus nuo saulės ir taps tikru gražuoliu rytmečio padangėje. Nuo birželio 19 iki liepos 6 d. Merkurijus bus nutolęs nuo saulės apie 21 laipsnį. Ieškoti jo reikėtų apie 40 minučių prieš saulę tekančių rytų pusėje, apie 10 laipsnių žemiau raudonojo Aldebarano ir kiek į kairę nuo jo. Merkurijaus šviesumas bus toks, kaip Sirijaus.

VENERA jau nuo sausio pabaigos savo šviesumu dominuoja rytmečio skliautą. Birželio mėnesį

ji taps kiek apsiblausus ir pasislinks žemyn, arčiau horizonto prieblandos. Birželio 18 ir 19 d. rytą siauras dydancio mėnulio pjautuvėlis priartės prie Veneros. Birželio 22–24 d. Venera bus tik už 5 laipsnių į pietus nuo Sietyno. Planeta jau anoj saulės pusę ir palengva tolsta nuo žemės. Nuo rugpjūčio mėnesio iki ateinančių metų vasario jos visai nematysime. Ji bus pasislėpus už saulės spinduliuojančių šilkų.

MARSAS patogiai sėdi vakarais aukštai pietų danguje ir leidžiasi apie 2 val. nakties. Jis palengva iriasi tarp žvaigždžių rytų kryptim Mergelės žvaigždžių

ne. Jį lengva pastebėti: toks šviesus ir aiškiai raudonas. Jeigu turite teleskopą, patartina šio mėnesio antroje pusėje pažvelgti į vidutinio šviesumo žvaigždėlę Gamma Virginis, esančią vos kelias laipsnių į šiaurę nuo Marso. Tai viena iš gražiausių dvigubų žvaigždžių. Ją sudaro dvi trečio šviesumo mėlynos žvaigždės, besisukančios viena aplink kitą. Na, grįžkim prie Marso. Šis mėnuo suteikia paskutinę progą gerai pasižiūrėti į planetą. Sekančios progos reikės laukti iki 1983 m. pabaigos.

JUPITERIS irgi Mergelės žvaigždynė spindi — 2 šviesumu. Tai šviesiausias žiburėlis visoje nakties padangėje. Kiek į dešinę nuo Jupiterio žiburiuoja šviesiausia Mergelės žvaigždė Spica, toliau į dešinę ir aukšty, t.y. į vakarus spinksi ramiai Saturnas ir Marsas. Apie 40 laipsnių į rytus nuo Jupiterio teleskopu aprūpinta akis galėtų surasti pačius tolimiausius saulės pulkelio narius — Uraną, Neptūną ir Plutoną. Argi ne didingas padangių vaizdas, kai planetos susibėgą į vieną būrį, lyg norėdamos tarpusavy pasišnekučiuoti.

SATURNAS įstrigęs tarp Jupiterio ir Marso, kiek į šiaurės vakarus nuo minėtos Spicos. Jis tarytum prašosi stebimas, nes į jį visada įdomu pasižiūrėti. Saturnas pasiruošęs per visą vasarą pozuoti teleskopams ir astrofotografams iki pat rugsėjo mėnesio, kada jis susilies su vakaro prieblanda ir ištirps besileidžiančios saulės glėby.

Birželio mėnesio astronominė kronika

Birželio 3 d. sukančia lygiai 34 metai kal veikia didysis Mt. Palomar Californiaje teleskopas, kurio veidrodys yra 5 metrų (200 inčų) skersmens. Tada jis buvo didžiausias pasaulyje. Dabar rusai turi pasistatę 6 metrų skersmens teleskopą, o Texase ir toje pačioje Californijoje ruošiamasi statyti 7 ir 10 metrų instrumentus.

Birželio 7 d. mėnulis, nors ir būdamas apogėjū, pridengs Neptūno planetą. Astronomiškai terminais kalbant, įvyks Neptūno okultacija. Tai jau bus šeštas mėnuo iš eilės, kai mėnulis sukelia šį reiškinį ir vis su tuo pačiu Neptūnu.

Birželio 8 d. 1625 metais gimė žymus italų astronomas Giovanni Cassini, kuris pirmas pastebėjo didžiulę spragą Saturno žiede. Ir šiandien ji vadinama Cassini spraga. Nesunkiai ji įžiūrima net mažais teleskopais.

Birželio 21 d. 1 val. 23 min. po pietų Rytų vasaros laiku saulė pereis vasaros solsticijų tašką ir oficialiai prasidės vasara. Beveik šešiom valandom ankščiau, t.y. 7 val. 52 min. ryto įvyks dalinis saulės užtemimas, matomas Pietų Afrikoje ir laivams, esantiems tarp Pietų Afrikos ir Antarktikos. Turėtų būti matomas ir Antarktikoje, bet ten tuo metu bus žiema, ir saulė nei per plauką nepakils virš horizonto. Maždaug vienos valandos laike po užtemimo mėnulis pasieks perigėjū, t.y. arčiausią nuo žemės tašką, kurs bus už 360,000 km (224,000 mylių) nuo mūsų. Tada saulė, žemė ir mėnulis bus susilygiavę vienoj linijoj.

Birželio 30 d. Tą dieną 1908 metais pasirodė garsusis ir pats šviesiausias žinomas meteoras Sibire ir su dideliu triukšmu prapūlė prie Tunguska upės. Manoma, kad mažą kometa galėjusi susidurti su žeme.

A.T.

NAUJI LEIDINIAI

• SALTINIS, 1982 m. Nr. 2. Dvimešėninis tikiškinis ir tautinės minties žurnalas leidžiamas maijonų ir šv. Kazimiero sąjungos Anglijoje. Redaktorius — kun. dr. S. Matulis, MIC. Administratorius — Juozas Dubickas. Adresas: 16 Hound Rd., West Brdgrford, Nottingham NG2 6AH, Englands. Prenumerata metams — 5 dol., pusmečiui — 2 dol. 50 centų, su kalendorium 4.5 sv (9 dol.).

• MOTERIS, 1982 m. sausio-vasaris, Nr. 1 (145). Lietuvių moterų žurnalas leidžiamas Kanados Lietuvių katalikių moterų draugijos. Redaktorė — Nona Kulpačienė, administratorė — Bronė Pabedinskienė. Adresas: 1011 College St., Toron-

Rašytojos Alės Rūtos žodis gegužės 23 d. Clevelande, LRD suvažiavimą baigiant.

Rašytojų suvažiavimas baigiasi. Valdybos vardu leiskit man padėkoti visiems jo gerų darbų ir žodžių dalininkams.

Pirmiausia — šių namų šeimininkui ir suvažiavimo rengimo komitetui. Dėkingi Bendruomenės Kultūros tarybai ir kitai vadovybei; taip pat gausiai sveikinusiems suvažiavimą raštu. Ačiū spaudai, visiems redaktoriams už dėmesį suvažiavimui, rašytojams. Visada būsime dėkingi mecenatams.

Ačiū pavieniams lietuviams ir šeimoms, iš toliau atvykusius taip nuoširdžiai globojusiems...

Dėkojam atsilankiusiems, kantriems programos dalyviams ir klausytojams; taip pat — knygų mugės globėjams ir pirkusiems knygas.

Dėkingi visiems už gerą žodį, kritiką ir už viltį — ateity daugiau dėmesio sulaukti rašytojų problemoms, jų darbui ir pastangoms — ne tik parašyti knygas, bet jas ir išleisti.

Ačiū už lietuviškos širdies gerumą: gelė, vaišingas stalas, karšta kava, šypsenos, malonus žodis... Visa tai pasiliks mūsų širdyse.

Praturtėjom patirtim ir tuo jaukiu jausmu, kad esame vienos tautos broliai ir kad visi, rašytojai ir skaitytojai, esame atsakingi už Lietuvos garbę ir už jos laisvę, kurios uliai siekiame.

Gal šio Rašytojų suvažiavimo prisiminimas padės mums būti vieningiems, jautriems narių tarpe ir sąlyty su skaitytojais, kad kultūrinės mūsų vertybės daugiau padėtų pavergtai Lietuvai ir kad savąja kūryba papildytume lietuvių literatūrą tokiais išliekančiais veikalais, kurių mūsų broliai nelaisvė negalėjo sukurti.

Tikimės, kad rašydami ar kalbėdami atsiminsim, kas bendra, pozityvu, kas mus jungia, o pamiršime smulkmenas, nesusipratimus ir kas mus skiria.

Ačiū kolegoms rašytojams, iš toli ir arti atvykusiems, bendruojų rūpesčių gyvenusiems ir siekusiems susipratimo; iki laimingo sekančio pasimatymo! Arba — iki „susitikimo“ — spaudoje, kūrybos ir kultūros darbuose — siekiant tiesos ir grožio, — vardan tos mūsų Lietuvos! Rašytojų Suvažiavimą baigsime Lietuvos himnų.

to, Ont. M6H 1A8, Canada. Prenumerata metams 10 dol., vieno numerio kaina 1.75. Numeryje rašoma apie lietuviškus vestuvinius papročius (S. Vilkauja), apie grupinį galvojimą (Rūta Kleva Vidžinienė), „Aš esu savo brolio sargas“, spausdinami prisiminimai apie dailininką Adomą Varną (O. Galilūnaitė) ir Zentos Tenisonaitės eilėraščiai. Jokių būdu nepraleistina šiame numeryje nepasidžiaugus Danguolės Sadūnaitės giedriai ironiskom eilėm „Pusryčiai“.

• SKAUTŲ AIDAS, 1982 m. balandžio mėn., nr. 4. Leidžia LSS Tarybos Pirmija. Redaguoja Antanas Saulaitis, SJ, 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Administruoja Malvina Jonikienė, 6346 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629. Metinė prenumerata — 5 dol., garbės prenumerata — 10 dol., garbės leidėjo prenumerata — 25 dol.

Šį kartą spausdinamas gausiai iliustruotas, jauniems ir seniems įdomus skaityti, Antano Skirkos iš Australijos pasakojimas „Jis mano draugų paukščių gyvenimo“. Informuojama apie LSS tautinio auklėjimo skrybių ruošiamas skautiškas susitiktuves tema „Sodžius Dainavoje“. Gaivus skautiški juokų skrybių „Pro palapinės plyšį“.